

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Paisaxe e Hábitat sostible		Código	630G02056
Titulación	Grao en Estudos de Arquitectura			
Descriptoros				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Quinto	Optativa	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Rodríguez Alvarez, Jorge	Correo electrónico	jorge.ralvarez@udc.es	
Profesorado	Rodríguez Alvarez, Jorge	Correo electrónico	jorge.ralvarez@udc.es	
	Rodríguez Blanco, Emilio		emilio.rblanco@udc.es	
Web	http://paisaxeetsac.blogspot.com.es/ https://www.facebook.com/pages/Paisaxe-e-Habitat			
Descrición xeral	O curso céntrase na paisaxe resultante das intervencións humanas dentro do seu hábitat. O concepto de paisaxe implica a existencia dunha experiencia cultural, a paisaxe debe ser interpretada ou experimentada. Só a través do coñecemento das relacións que se establecen entre a paisaxe e a experiencia, así como as dos axentes causantes destas relacións, será posible comprender a paisaxe existente e a súa renovación creativa. Campos Venuti definiu o hábitat como "todo o sistema, complexo e extenso, que na sociedade se atopa por riba e por debaixo do simple aloxamento (...). O modelo de hábitat debe englobar no seu conxunto todas aquelas estruturas ambientais, artificiais e naturais, que nas cidades e no campo acollen o desenvolvemento da vida en común e determinan os seus caracteres "(Campos Venuti, 1981: 177). O curso trata de introducir ao alumno no coñecemento dos elementos que compoñen a paisaxe e as relacións que se establecen entre eles. O obxectivo é proporcionar aos estudantes as ferramentas necesarias para integrar criterios paisaxísticos e ambientais sostibles nos seus proxectos de arquitectura e planificación urbana, así como colaborar eficazmente en equipos multidisciplinares nos procesos de transformación do hábitat, entendido como o espazo no que se desenvolven os seres humanos., vidas, obras e das que extrae recursos.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A2	Aptitude para concibir e representar os atributos visuais dos obxectos e dominar a proporción e as técnicas do debuxo, incluídas as informáticas. (T)
A3	Coñecemento axeitado e aplicado á arquitectura e ao urbanismo dos sistemas de representación espacial.
A4	Coñecemento axeitado e aplicado á arquitectura e ao urbanismo da análise e teoría da forma e as leis da percepción visual.
A17	Aptitude para aplicar as normas técnicas e construtivas.
A19	Aptitude para conservar a obra rematada
A20	Aptitude para valorar as obras.
A34	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de proxectos básicos e de execución, esbozos e anteprojectos. (T)
A35	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de proxectos urbanos. (T)
A36	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de dirección de obras. (T)
A37	Capacidade para elaborar programas funcionais de edificios e espazos urbanos. (T)
A39	Aptitude para suprimir barreiras arquitectónicas. (T)
A40	Capacidade para exercer a crítica arquitectónica.
A41	Aptitude para resolver o acondicionamento ambiental pasivo, incluíndo o illamento térmico e acústico, o control climático, o rendemento enerxético e a iluminación natural. (T)
A44	Capacidade para redactar proxectos de obra civil. (T)
A45	Capacidade para deseñar e executar trazados urbanos e proxectos de urbanización, xardinería e paisaxe. (T)
A46	Capacidade para aplicar normas e ordenanzas urbanísticas.
A47	Capacidade para elaborar estudos medioambientais, paisaxísticos e de corrección de impactos ambientais. (T)

A51	Coñecemento axeitado dos métodos de estudo das necesidades sociais, a calidade de vida, a habitabilidade e os programas básicos de vivenda.
A52	Coñecemento axeitado da ecoloxía, a sostibilidade e os principios de conservación de recursos enerxéticos e medioambientais.
A53	Coñecemento axeitado das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental, así como dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A54	Coñecemento axeitado da estética e a teoría e historia das belas artes e as artes aplicadas.
A55	Coñecemento axeitado da relación entre os patróns culturais e as responsabilidades sociais do arquitecto.
A57	Coñecemento axeitado da socioloxía, teoría, economía e historia urbanas.
A58	Coñecemento axeitado dos fundamentos metodolóxicos do planeamento urbano e a ordenación territorial e metropolitana.
A59	Coñecemento dos mecanismos de redacción e xestión dos planos urbanísticos a calquera escala.
A67	Coñecemento avanzado de aspectos específicos da materia de Proxectos no contemplados expresamente na Orde EDU/2075/2010
A69	Coñecemento avanzado de aspectos específicos da materia de Urbanismo no contemplados expresamente na Orde EDU/2075/2010
B1	Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adoita atoparse a un nivel que, se ben se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
B2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	Coñecer a historia e as teorías da arquitectura, así coma as artes, tecnoloxías e ciencias humanas relacionadas con esta
B7	Coñecer o papel das belas artes como factor que pode influír na calidade da concepción arquitectónica
B8	Coñecer o urbanismo e as técnicas aplicadas no proceso de planificación
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
Capacidade para analizar e estudar a paisaxe e recoñecer os seus valores ambientais e culturais.	A34	B1	C1
	A35	B2	C3
	A41	B3	C4
	A45	B4	C5
	A47	B5	C6
	A51		C7
	A52		C8
	A55		
	A58		
	A67		
	A69		

Capacidade para avaliar o impacto ambiental e paisaxístico do proxecto arquitectónico e urbano (visual, ciclo da auga, enerxía, mobilidade ...)	A2 A3 A4	B7 B8	C6
Coñecemento da relación entre sociedade e paisaxe ao longo da historia.	A44 A45 A46 A47		
Integración efectiva de criterios ambientais e estéticos no deseño de espazos abertos, rúas, prazas, parques e xardíns.	A17 A19 A20 A36 A40 A53		
Coñecemento da ecoloxía urbana e paisaxística no nivel necesario para a colaboración en plans especiais e estratéxicos, como Infraestruturas Verdes.	A40	B4 B5	C1 C5 C6
Saber utilizar as ferramentas e metodoloxías de análise paisaxística e planificación ambiental (análise espacial, vento, radiación solar, confort, microclima ...)	A37 A39 A54 A57 A59	B6	
Desenvolvemento da capacidade de observación crítica e construtiva en relación co medio urbano.	A57	B6 B7 B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
PRINCIPIOS BÁSICOS E INTRODUCCIÓN	1. Presentación e introdución xeral ao curso 2. Paisaxe e hábitat sostible: introdución 3. Ferramentas e metodoloxía I
PAISAXE	4. O proxecto da paisaxe 5. Teoría e significado na paisaxe 6. A paisaxe na historia
HÁBITAT SOSTIBLE	7. O clima como xerador de paisaxe 8. Confort térmico en espazos abertos 9. Enerxía e hábitat 10. Infraestrutura verdeazul

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A51 A52 A53 A55 A58 A67 A69 B8	13	6.5	19.5
Análise de fontes documentais	A40 B1 B2 C7 C8	1	0.5	1.5

Aprendizaxe servizo	A17 A19 A20 A34 A35 A36 A37 A39 A41 A44 A45 A46 A47 A54 A57 A59 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C4 C5 C6	40	80	120
Eventos científicos e/ou divulgativos	C4 C5 C7	2	2	4
Actividades iniciais	A2 A3 A4 B7 C3 C5	2	2	4
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Cada semana introducirase un tema relacionado cos contidos da materia mediante presentación dos docentes. O alumno terá que complementar esa presentación coa lectura de extractos de bibliografía recomendada.
Análise de fontes documentais	Unha parte importante do traballo na paisaxe consiste en seleccionar a recopilar a información e os datos relevantes. Por elo o alumno deberá familiarizarse cos instrumentos máis utilizados na disciplina.
Aprendizaxe servizo	O obxectivo do proxecto de Aprendizaxe e servizo é facilitar a visualizar as demandas da comunidade local, de forma inclusiva e participativa, en canto a elaboración dunha proposta de rexeneración paisaxística do entorno de Lourizán, Pontevedra, tras a marcha do complexo industrial de Ence. O desenvolvemento do proxecto de ApS realizarase en colaboración coa Asociación Pola Defensa da Ría (APDR) . A APDR nace a finais de 1987 como resposta á preocupación cidadá diante da grave situación de deterioro ambiental que sofre o medio natural na Ría de Pontevedra; trátase dunha asociación ecoloxista plural e aberta a todas as persoas que -con independencia da súa condición e ideoloxía- coincidan no interese pola recuperación e potenciación da ría e o seu contorno.
Eventos científicos e/ou divulgativos	Preparación de material síntese do traballo realizado na materia para a súa exposición conxunta a finais de curso no evento organizado polo Departamento de Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición: "Arquitecturas en Curso. DPAUC" (paneis, maquetas, debuxos, vídeos, textos, performances, etc.). Asistencia a eventos divulgativos (congresos, xornadas, simposios, conferencias, etc.), organizados pola ETSAC, o DPAUC, etc., indicados polo profesorado da materia como parte do contido docente do curso, co obxectivo de proporcionar ao alumnado coñecementos e experiencias actuais referentes a un determinado ámbito de estudo.
Actividades iniciais	A primeiras dúas semanas de clase consistirá na exposición dos contidos e o desenvolvemento da materia e o arranque dos traballos, coa visita ao ámbito e a primeira aproximación as fontes documentais

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais Análise de fontes documentais Aprendizaxe servizo	Os traballos da materia realizaranse segundo as orientacións do profesorado. A aprendizaxe e servizo desenvolveranse na aula onde o profesorado estará dispoñible para responder as dúbidas que xurdan. Realizaranse visitas ao lugar de proxecto e actividades coa comunidade. O seguimento das actividades iniciais realizarase nas sesións de corrección ou nas horas de tutorías. As cuestións ou dúbidas comúns poderán resolverse a través do moodle ou tutorías

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Aprendizaxe servizo	A17 A19 A20 A34 A35 A36 A37 A39 A41 A44 A45 A46 A47 A54 A57 A59 B3 B4 B5 B6 B8 C1 C4 C5 C6	Avaliación do proxecto ApS . Utilizarase unha rúbrica para avaliar o grao de consecución dos obxectivos propostos, en canto á necesidade social atendida, as competencias adquiridas polo alumnado, a súa participación activa e as dinámicas de colaboración coas entidades participantes, a difusión. e proxección, etc... Valorarase a implicación e participación nas actividades, o cumprimento das entregas e a calidade do material elaborado.	90
Eventos científicos e/ou divulgativos	C4 C5 C7	Preparación de material síntese do traballo realizado na materia para a súa exposición conxunta a finais de curso no evento organizado polo Departamento de Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición: "Arquitecturas en Curso. DPAUC" (paneis, maquetas, debuxos, vídeos, textos, performances, etc.).	10

Observacións avaliación

Na avaliación xeral do curso valoraranse os seguintes aspectos: asistencia e participación en clase e obradoiros e actividades.

Para aprobar a materia é necesario superar cada unha destas escalas:

- Asistencia a clase: mínimo 80% de sesións expositivas e 80% de sesións interactivas. Ademais, o profesorado valorará se a asistencia é activa participando nas sesións expositivas (respondendo preguntas), en equipo ou en correccións individuais. A participación activa poderá valorarse como un incremento da nota final.

A nota da primeira oportunidade será "Non Presentada" se non entregou ningún dos elementos avaliábeis. Non obstante, a participación activa na clase, durante o período lectivo, que acredite un coñecemento adecuado dos contidos da materia poderá ser valorada polo profesorado.

Para o alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial segundo a "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo dos estudantes de grao na UDC" a asistencia mínima ás clases será do 50%, tanto nas sesións interactivas como nas expositivas. O resto dos elementos de avaliación serán os mesmos que no caso xeral. En relación coa proba final, seguirase o descrito no artigo 12 das "Normas de Avaliación, Revisión e Reclamación das Titulacións dos Estudos de Grao e Máster Universitario da UDC" (versión consolidada 2017).

Exención académica: non se contempla, por tratarse dunha materia na que o obradoiro é a metodoloxía fundamental.

A detección de plaxio, así como a realización fraudulenta de probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación de suspenso "0" na materia na correspondente convocatoria, quedando así invalidada calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación. a convocatoria extraordinaria.

Segunda oportunidade:

Para aprobar a materia nunha segunda oportunidade é necesario repetir os elementos avaliábeis nos que non se conseguiu a superación.

Os traballos tutelados serán reelaborados, corrixidos ou completados segundo as indicacións dos titores da materia. Para iso, recoméndase que os equipos fagan uso de tutorías académicas cos seus titores correspondentes durante o segundo cuatrimestre. Os traballos entregaranse, como máximo, ata unha semana antes do exame de segunda oportunidade.

Os alumnos que non cumprisen o mínimo de asistencia durante o período lectivo non terán dereito a unha avaliación positiva.

Para todo o demais, os criterios de avaliación da segunda oportunidade serán os mesmos que da primeira

Fontes de información

Bibliografía básica

[B] Disponible en la biblioteca de la UDC Ábalos, I. (2008) Atlas pintoresco .Vol. 1: el observatorio. Gustavo Gili [B] Ábalos, I. (2008) Atlas pintoresco .Vol. 2: los viajes. Gustavo Gili [B] Ábalos, I. (2009) Naturaleza y artificio : el ideal pintoresco en la arquitectura y paisajismo contemporáneos. Gustavo Gili [B] Álvarez, D. (2007) El Jardín en la arquitectura del siglo XX . Editorial Reverté [B] Battle, E. (2011) El jardín de la metrópoli. Gustavo Gili. Barcelona Dorothée, I. (1993) The modernist garden in France . Yale University (2008) Cusveller, S. Dijk, O. Schipper, K. ed. (2000) Remaking NL City, Landscape, Infrastructure. Amsterdam : S@M [B] Galí-Izard, T. (2005) Los mismos paisajes ideas e interpretaciones . Gustavo Gili [B] Jellicoe G. y S. (1995) El Paisaje del Hombre Barcelona G.G. [B] Laurie, M. (1995) Introducción a la Arquitectura del Paisaje Barcelona G.G. [B] Levy, Leah (1998) Kathryn Gustafson. Sculpting the land . Spacemakers Press [B] Lynch, K. (1980) La Planificación del Sitio Barcelona G.G. 1980 [B] McGrath, B. (2008) Digital Modelling for Urban Design . Wiley [B] Mertens, E. (2010) Visualizing Landscape Architecture . Birkhäuser [B] Molinari, L. ed. (2000) West 8 . Skira [B] Montero, M. I. (2001) Burle Marx el paisaje lírico . GG [B] Navés Viñas, F. (1992) El Arbol en la Jardinería y el Paisajismo Barcelona Omega 1992 [B] Nielsen, B. Dam, T. Thompson, L. (2007) European Landscape architecture: best practice in detailing. Routledge [B] Reid, G.W. (2002) Landscape Graphics . Plan, section and Perspective Drawing of Landscape Spaces. Watson Guptill. New York [B] Rodríguez Álvarez, J. (2015) Apuntes de paisaje: el análisis ambiental. Repronor [disponibles en reprografía] Shannon, K. Smets, M. (2010) The Landscape of Contemporary Infrastructure . Nai Publishers Simonds, J. O. (1978) Earthscape . A Manual of Environmental Planning. McGrawHill [B] Simonds, J.O. (1961) Landscape Architecture New York McGraw Hill 1961 [B] Steenbergen, C. (2008) Composing Landscapes . Analysis, Typology and Experiments for design. Birkhäuser Steenbergen, C. Reh, W. (2001) Arquitectura y Paisaje . La proyectación de los grandes jardines europeos. Gustavo Gili [B] Swaffield, S. (2002 ed.) Theory in Landscape Architecture . University of Pennsylvania Press Vaccarino, R. (2000) Roberto Burle Marx. Landscapes Reflected . Princeton Architectural Press [B] Waterman, T. (2009) Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje . Nerea Académica [B]

Bibliografía complementaria	[B] Disponible en la biblioteca de la UDC· Ábalos, I. (2008) Atlas pintoresco .Vol. 1: el observatorio. Gustavo Gili [B]· Ábalos, I. (2008) Atlas pintoresco .Vol. 2: los viajes. Gustavo Gili [B]· Ábalos, I. (2009) Naturaleza y artefacto : el ideal pintoresco en la arquitectura y paisajismo contemporáneos. Gustavo Gili [B]· Álvarez, D. (2007) El Jardín en la arquitectura del siglo XX . Editorial Reverté [B]· As Paisaxes do Home· Bell, P.A. Greene, T.C. Fisher, J.D. Baum, A. (2001) Environmental Psychology. Harcourt [B]· Bell, S. (1999) Landscape : Pattern, Perception and Process. London E.&Spon [B]· Bruse, M. (v.2009) Envi-met 3.1 Manual· Celik, Z. Favro, D. Ingersoll, R. (1994) Streets. Critical perspectives on Public Space . University of California Press [B]· Constant, C. (1994) The woodland cemetery toward a spiritual landscape, Erik Gunnar Asplund and Sigurd Lewerentz, 1915-1961. Byggförlaget [B]· Corner, J. ed. (1999) Recovering Landscape . Essays in Contemporary Landscape Architecture. Princeton University Press [B]· Forman, R.T.T. (1999) Land mosaics . The ecology of landscapes and regions. Cambridge University Press [B]· Givoni, B. (1998). Climate Considerations in Building and Urban Design . Van Nostrand Reinhold. [B]· Givoni, B. (1998). Climate Considerations in Building and Urban Design . Van Nostrand Reinhold. [B]· Habitar a paisaxe· Kirschenmann, J.C. (1984) Vivienda y Espacio Público. Rehabilitación Urbana y Crecimiento de la Ciudad. Gustavo Gili [B]· Krier, R. (2003) Town Spaces. Contemporary Interpretations in Traditional Urbanisms. Birkhäuser· Laurie, M. (1995) Introducción a la Arquitectura del Paisaje Barcelona G.G. [B]· López de Asiain, J. (2001) Arquitectura, ciudad, medio ambiente . Sevilla: Universidad de Sevilla [B]· Lynch, K. (1966) La Imagen de la Ciudad Ed. Infinito 1966 [B]· Lynch, K. (1980) La Planificación del Sitio Barcelona G.G. 1980 [B]· Marshall, S. (2005) Street Patterns . Spon Press [B]· McGrath, B. (2008) Digital Modelling for Urban Design . Wiley [B]· Mertens, E. (2010) Visualizing Landscape Architecture . Birkhäuser [B]· Montero, M. I. (2001) Burle Marx el paisaje lírico . GG [B]· Moughtin, C. (1992) Urban Design. Street and Square. Butterworth Architecture [B]· Nielsen, B. Dam, T. Thompson, L. (2007) European Landscape architecture:best practice in detailing. Routledge [B]· Pozueta Echavarri, J. dir. (2009) La Ciudad Paseable. CEDEX [B]· Prinz, D. (1983) Planificación y configuración Urbana Barcelona G.G. 1983 [B]· Reid, G.W. (2002) Landscape Graphics . Plan, section and Perspective Drawing of Landscape Spaces. Watson Guptill. New York [B]· Simonds, J. O. (1978) Earthscape . A Manual of Environmental Planning. McGrawHill [B]· Simonds, J.O. (1961) Landscape Architecture New York McGraw Hill 1961 [B]· Steenbergen, C. (2008) Composing Landscapes . Analysis, Typology and Experiments for design. Birkhäuser· Steenbergen, C. Reh, W. (2001) Arquitectura y Paisaje . La proyección de los grandes jardines europeos. Gustavo Gili [B]· Szokolay, S. (1996). Solar Geometry. PLEA Note 1. PLEA International / University of Queensland· Tillman Lyle, J. (1985) Design for Human Ecosystems . Landscape, Land Use and Natural Resources. Van Nostrand Reinhold Co· Vaccarino, R. (2000) Roberto Burle Marx. Landscapes Reflected . Princeton Architectural Press [B]· Viljoen, A. ed. (2005) CPLUS Continuous Productive Urban Landscapes . Designing Urban Agriculture for Sustainable Cities. Architectural Press· Waterman, T. (2009) Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje . Capítulo 4. Representaciones. Nerea Académica [B]· Waterman, T. (2009) Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje . Nerea Académica [B]· Weilacher, U. (2008) Syntax of landscape . The landscape architecture of Peter Latz and Partners. Birkhäuser [B]Bibliografía complementaria· Álvarez, S. (1991) Architecture and Urban Space Proceedings of the Ninth International PLEA Conference, Seville Spain September 24-27, 1991. Kluwer Academic Publishers [B]· Anderson, S. (1978) On Streets . MIT Press· Chatzidimitriou, A. and S. Yannis (2004). Microclimatic Studies of Urban Open Spaces in Northern Greece . Proc. PLEA 2004, Eindhoven, Vol. 1 pp83-88· Dorothée, I. (1993) The modernist garden in France . Yale University (2008) Cusveller, S. Dijk, O. Schipper, K. ed. (2000) Remaking NL City, Landscape, Infrastructure. Amsterdam : S@M [B]· Jacobs, A.B. (1993) Great Streets . MIT Press [B]· Jenks, M. and N. Dempsey (2005). Future Forms and Design for Sustainable Cities . Architectural Press· Knaack, U. Klein, T. Bilow, M. (2008) Imagine deflatableables . Delft University of Technology [B]· Levy, Leah (1998) Kathryn Gustafson. Sculpting the land . Spacemakers Press [B]· Lim, C.J. Liu, E. (2010) Smartcities+Eco-warriors . Routledge· Magalef, R. (1998) Ecología . Ediciones Omega [B]· Marshall, S. (2005) Street Patterns . Spon Press [B]· Molinari, L. ed. (2000) West 8 . Skira [B]· Reas, C. Fry, B. (2007) Processing : a programming handbook for visual designers and artists.MIT Press [B]· Spuybroek, L. (2009 ed.) Research&Design: the architecture of variation . Thames & Hudson [B]· Staub, U. Geiser, R. (2008) Explorations in architecture : teaching, design research. Birkhäuser [B]· Swaffield, S. (2002 ed.) Theory in Landscape Architecture . University of Pennsylvania Press· Terzidis, K. (2006) Algorithmic Architecture . Elsevier [B]· Yannis, S. (2000) Toward More Sustainable Cities. Solar Energy JournalVol. 70 No. 3 pp281-294,Elsevier Science Limited· Yannis, S. (2000). Solar Control. En Designing for Summer Comfort . EC Altener Programme. Environment &

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Urbanística 4/630G02032 Proxectos 8/630G02036 Urbanística 5/630G02042
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías